

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาว่าธรรมะ เห็นไหม คนเราเกิดมาเป็นทางอันใหญ่ สายทางอันธรรมชาติของเขาๆ ต้องเป็นไปตามสายทางนั้น เกินเลยละ บอกว่า พระพุทธเจ้าสอนไว้ อะทาสี เม อะทาสี เม เวลาสวดศพนะ สวดกันว่าจงทำความดีส่งถึงกัน อย่าร้องไห้ อย่าร่ำรำพันเพราะมันไม่เป็นประโยชน์

แต่เดิมเรามา เราตื่นกัน เห็นไหม คนโบราณเคารพภูเขา เคารพไฟ เคารพพระอาทิตย์ สิ่งนั้นไม่เป็นที่พึงหอรอก ให้ทำคุณงามความดีส่งถึงกัน แล้วมันถึงกันถึงที่ใจ เพราะใจเราคิดถึง ใจความคิดเรานี้ถึงกันเลย ความคิดถึงของใจ ใจมันจะส่งถึงกัน

แม้แต่เราปฏิบัติอยู่ เห็นไหม ถ้าเราทำคุณงามความดี เราทำความสงบของใจ เทวดาเขาอยากได้บุญกับเรานะ เขาจะปกครอง เขาจะคุ้มครองเรา แต่ถ้าเราคิดไม่ดีเทวดาเขารู้ เทวดาของเราเทวดารู้ใจเพราะเขาเป็นภพของใจไง เขามีแต่ความรู้สึกเฉยๆ ความรู้สึกอันนี้มันเห็นกัน เหมือนเรานี้ เราเห็นร่างกายกัน เราเห็นร่างกายแล้วร่างกายคิดนี้ คนสวยคนงาม คนทุกข์คนยาก จะมองเห็นกัน เทวดาเขาก็เห็นอย่างนั้น แล้วเวลาเราส่งกุศลกันเราอุทิศกุศลไปทำไมถึงจะไม่ได้ ถึงอุทิศไปเขาไม่รับ เขาอยู่อยู่เขาไม่รับ

ดูอย่างพระนาคิตะ เห็นไหม เดินจงกรมอยู่ในป่าแล้วมีความทุกข์ เขามีงานมโหฬารเขาไปเที่ยวกัน มันมีความทุกข์ใจนะ ทำไมเรามาเดินจงกรมอยู่ในป่า ทำไมเรามาทุกข์อยู่คนเดียว ทำไมคนอื่นเขามีความสุข เห็นไหม พระนาคิตะวิตกวิจารณ์ขึ้นมา เทวดามาหยุดกลางอากาศ อยู่ในพระไตรปิฎกนะ เทวดาลอยมากลางอากาศ อยู่กลางอากาศเลย ผู้ที่เขาไปสนุกครึกครื้นกันนั้น เขาอยู่ในวิภวภูเขาวนอยู่บนโลก เห็นไหม มันก็ต้องวนไปที่สุด มันก็ต้องไปตายเหมือนกัน แต่เขาจะได้อะไรคิดไม่คิดมือไป แต่พระนาคิตะเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินี้มันจะได้ผลประโยชน์

พระนาคิตะ เห็นไหม จิตมันพลิกขึ้นมาเลย แต่เดิมน้อยเนื้อต่ำใจ มันไม่มีกำลังใจนะ มันท้อถอย มันแยเลย มันคิดถึงแต่ว่าเรามีความสุข เรามีความทุกข์ คนเราถ้าคิดถึงว่า

เรามีความทุกข์ เราแยกว่าเขา มันจะมีความอ่อนแอในหัวใจ แต่ถ้าเรามีกำลังใจขึ้นมา มันพลิก พอพลิกขึ้นมาคืนนั้นพระนาถิตะสิ้นเป็นพระอรหันต์เลย เพราะเดินจงกรมพิจารณาไป พิจารณาไ้ความรู้สึกของเรามันแปรสภาพต่อหน้า เห็นไหม มันแปรสภาพขึ้นมาต่อหน้าเลย แต่เดิมน้อยเนื้อต่ำใจในสถานะของเราเนี่ยน้อยเนื้อต่ำใจ เป็นคนทุกข์คนเจ็บใจ เห็นไหม

นี่อยู่ในป่าในเขาเป็นคนทุกข์คนเจ็บใจอย่างไร พระอยู่ในป่าในเขามันตัดจากรูป รสกลิ่นเสียงทั้งหมด มันคิดมาถึงเรา เราอยู่ในสังคมมันจะเพลินไปไหนในสังคม มีการช่วยเหลือกัน แต่เราเข้าไปอยู่ในป่า ความคิดของเรามันจะคิดกลัวสิ่งต่างๆ มันจะวิตก วิจารณ์ทั้งหมดเลย มันจะย้อนกลับเข้ามา เห็นไหม แล้วมันคิดมันปรุงขึ้นมา เรื่องอะไร มันจะปรุงขึ้นมา มันเห็นสภาวะแบบนี้ไง แล้วมันแก้ไขตรงนี้ไง แก้ไขความคิดของเรา แล้วมันพลิกกลับ เห็นความที่ว่ามันน้อยเนื้อต่ำใจ แล้วมันพลิกกลับมาเป็นกำลังใจขึ้นมา พอกำลังใจขึ้นมาพิจารณาเข้าไป วิปัสสนาเข้าไป มันเห็นความเปลี่ยนแปลง สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีเกิดขึ้นเป็นธรรมดา มันดับไปธรรมดา มันดับต่อหน้า จากความน้อยเนื้อต่ำใจ พลิก ดับไปจนมีความฮึกเหิมขึ้นมา แล้วความฮึกเหิมขึ้นมาที่ขึ้นมาชำระกิเลส จนสิ้นออกไป จากกิเลส เห็นไหม

แล้วอาจารย์มหาบัวท่านบอกว่า พระนาถิตะกับเทวดานั้นต้องเป็นญาติเป็นมิตรกัน เคยเป็นญาติเป็นมิตรกัน เคยเป็นสายเลือดกันมา ถึงมาชี้หน้าบอกช่องทาง บอกช่องทาง เพราะมีความเป็นญาติกันเกี่ยวพันกันมา เราทำบุญกุศล เกี่ยวกับเครือญาติมันไปตาม กระแสกรรม เครือญาติมันถึงกันเราจึงอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลถึงนี้ได้ไง มันจะเป็นไปตามกระแสของใจ ใจมันเกี่ยวพันกันไป ถ้าไม่ใช่เครือญาติกัน ไม่เคยทำคุณงามความดีต่อกัน จะไม่ฟังกันจะไม่สนใจกันหรอก เขาทุกข์ก็เรื่องของเขา ลูกหลานเราเวลาทุกข์จนเจ็บใจเราก็ต้องช่วยเหลือ ถ้าเขาไม่ใช่ลูกหลานเรา เราก็มีความเมตตา แต่เขาไม่ใช่ลูกหลานเรามันก็เฉยไป แล้วแต่มีเมตตาขึ้นมา ใจเป็นธรรมขึ้นมาจะ给他 นั่นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางธรรมไว้เป็นธรรมเห็นไหม นี่ร้อยสัตว์พันสัตว์ทั่วโลกทั่วสงสารเลย จะใคร่หรือสัตว์พันสัตว์ ขอให้เล็งญาณแล้วเห็นว่า

เข้าข่าย เข้าข่ายคือหัวใจใจ ถ้าหัวใจปิดหัวใจไม่สนใจ เห็นไหม มันมืด มันไม่เข้าใจ มันไม่ยอมรับ ถ้าไม่ยอมรับคนสอนเท่าไรมันก็ไม่ฟังหรอก

แต่ถ้าหัวใจมันเปิดขึ้นมา เห็นไหม นางปฎิภาคารตามสามีไป แล้วคิดถึงพ่อใจ กลับมาเอาลูกมาด้วย เห็นไหม นกคาบไปคนหนึ่ง น้ำพัดไปคนหนึ่ง ลูกเสียไป สุดท้ายก็เสียใจกลับไปหาพ่อ กินนั่นฝนตกมาก ฟ้าผ่าพ่อตายหมดเลย นั่นนะ เสียทั้งลูกเสียทั้งพ่อ เสียทั้งแม่ จนเสียดิไปเลย นี่ไปหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวิ้งไปนะ องค์สมเด็จพระสัมมาพุทธเจ้าบอกว่า “ปฎิภาคารเธอคิดอย่างไร สติเสียไปอย่างไร” ให้ฟ้านุง เห็นไหม เปลื้องผ้าเปลื้องผ่อนเป็นคนเสียดิไปเลย พอเดือนขึ้นมาได้กลับเข้ามา กลับเข้ามาถึงมาประพุดปฏิบัติ มาภาวนา มาวิปัสสนาเทียนใจ เห็นเทียนมันโดนไฟเผา พอไฟเผาเทียนมันละลายไปๆ พิจารณาเทียนอย่างนั้นจนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เห็นไหม

แต่ต้องเวลามันทุกขัยาก เวลามันจะเปลี่ยนจากความเห็นอันหนึ่งเป็นความเห็นอันหนึ่ง จากคิดข้องไปนี่จะกลับมาหาพ่อจะกลับมาหาแม่ กลับมาหาพ่อแม่ฟ้ายก็ผ่าตาย เสียทั้งลูก เห็นไหม ความสะท้อนใจมันสะท้อนใจขนาดไหน จนเสียดิไปเลย แล้วชักกลับมา นี่เวลาใจมันเปิดมันเปิดอย่างนี้ มันเปิดว่ามันพลิกไป มันเปลี่ยนความเห็นของเราไป ถ้าความเห็นของเราเปลี่ยนไปนะ มันจะเปิดใจขึ้นมา แล้วมันจะฟังสิ่งนี้ ใจของเราคิดมันไม่ถึงเวลาเราถึงต้องค่อยๆ ไป อานาจาสนาของคนไม่เหมือนกัน ถ้าคนมีอานาจาสนา

เริ่มต้นจากเรา เราเกิดในประเทศอันสมควร แล้วเราได้ณะเป็นมงคล เห็นสมณะเป็นมงคลอย่างยิ่ง การประพุดปฏิบัติธรรมของเราเป็นมงคลอย่างยิ่ง ชมฺมุสากัจฉา เวลา มีธรรมในหัวใจ พุทธธรรมะกันด้วยเหตุด้วยผล มันจะฟังกันด้วยเหตุด้วยผล เห็นไหม แต่ถ้าเวลาคุณธรรมะกันแล้วไม่พูดด้วยเหตุด้วยผล มันไม่มีประโยชน์หรอก เราไม่ฟังกัน เพราะมันพูดด้วยทิวฐิมานะ สิ่งที่เป็นทิวฐิมานะความเห็นผิด เห็นไหม นี่ความเห็นผิดของเราทำให้เราตั้งต้นผิด เป้าหมายผิด เข้มทิศชี้ไปทางที่ผิด เราจะเดินไปทางไหน ความเห็นของเราเป็นความเห็นที่ผิด

ความเห็นที่ผิดเพราะอะไร เพราะมันมีกิเลสอยู่ในใจของเรา เราถึงต้องพยายามทำ ความสงบของใจของเราขึ้นมา เพื่อที่จะให้เป็นกลางก่อนใจ เป็นกลางเพื่อที่จะให้เข้มทิศ

มันชี้ไปทางไหน ถ้าชี้ไปในทางที่ถูก วิปัสสนามันจะเข้าร่องเข้ารอย ถ้าวิปัสสนาชี้ไปในทางที่ผิด เห็นไหม

วิปัสสนาเหมือนกัน มันปล่อย มันปล่อยเหมือนกัน ปล่อยเป็นสติปัญญาอารมณ์อันใหม่ก็ได้ ปล่อยเป็นความว่างก็ได้ การปล่อยของใจเพราะเราไม่เคยเข้าถึงธรรม เราไม่เคยเห็นธรรม สถานะนั้นมันต้องตรวจสอบ ทดสอบใจตลอดเวลาใจของเราจะเป็นสถานะแบบนั้นเป็นความจริงไหม? สิ่งที่เป็นความจริง มันมีความสุขแล้วมันปล่อยวางสิ่งใดออกไป นี่ปัญญามันชำระ เห็นไหม

คำว่าชำระชะล้างกิเลสออกไปจากใจ มันต้องมีสังโยชน์ขาดออกไป มันต้องปล่อยวางอย่างนั้น ถ้าสังโยชน์ไม่ขาดมันเป็นการฝึกซ้อม สิ่งที่ฝึกซ้อมนี้การจะออกพบเห็นใหม่ เขาต้องเตรียมเสบียงอาหาร เขาต้องเตรียมกำลังพล นี่ก็เหมือนกัน เราเตรียมของเราขึ้นมา ถ้ามันมีกำลังพล เเสบียงอาหารพร้อมขึ้นมา ย้อนกลับเข้าไป สงครามธาตุ สงครามชั้นยิ่งใหญ่โตมากนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก คนเราเกิดมานั่งบนกองกระดูก ตายบนกองกระดูก แผ่นดินนี้เวลาตายไป ร่างกายของเราเนี่ยแปรสภาพกลับไปเป็นดิน เป็นสถานะเดิมของเขา แล้วมันการเกิดตาย เวียนเกิดเวียนตายนี้ ชับสมขึ้นมาจนมันแปรสภาพเป็นธาตุ ๔ เห็นไหม กายเราก็เป็นธาตุ ๔ เราถึงเกิดมาแล้วนั่งบนกองกระดูกของเรา กองเนื้อกองเราที่มันแปรสภาพ เราเกิดมาบนกองกระดูก นั่งบนกองกระดูก แล้วเวลาเราจะชำระสิ่งนี้ ความรบ เห็นไหม รบกับกิเลส ถึงว่ามันเป็นความรบที่ยิ่งใหญ่ รบกับกิเลส สงครามธาตุสงครามชั้นยิ่งใหญ่โตมาก การรบกับกิเลสนี้

มันชนะ เวลามันชนะขึ้นมา เห็นไหม โลกธาตุห้วนไหวนะ โลกธาตุนี้เลื่อนลั่นเลยครึ้นๆ เลย สงครามเขารบกันเขาแพ้ชนะกันมันก็สงครามชนะกันด้วยอาวุธเท่านั้นเอง แต่นี่สงครามมันทำลายภพทำลายชาติ ชาตินี้สะเทือนในหัวใจ มันจะปล่อยวาง เห็นไหม แล้วมันจะเห็นสถานะ เกิดมานี้ถึงที่สุดแล้วปลายทางต้องตาย สิ่งที่ต้องตาย แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเห็นสถานะของกิเลสมันตายออกไปจากใจ มันเข้าใจตั้งแต่ตอนนั้น

เห็นไหม ความตายนี้ หลวงปู่มันเวลาใกล้จะตายให้พาไปนะ ให้หามออกมาวัดป่าสุทธาวาส แล้วพยายามจะนอนสืงไสยาสน์ จะตายแบบพระพุทธเจ้าเลย แต่มันทำไม่ได้

เห็นไหม นอนตายให้ดูนะ ความตายนี้เป็นของหลอกกัน เป็นความเปลี่ยนแปลงเท่านั้น ใจมันไม่ตื่น มันไม่ตื่นตื่นไปกับสิ่งนั้น เพราะมันเห็นกิเลสตายออกไปจากใจ มันพอกันเสียที อย่างเรานี้ละ เรามำรุงบำเรอมันเพื่อธาตุขันธ์เพื่อจะให้มันอยู่ในอำนาจของเรา เพื่อจะให้มีความสุข เพื่อประพฤติปฏิบัติ เพื่อเอาสิ่งนี้เป็นเครื่องมือ เห็นไหม

ธาตุ ๔ ขันธ์ ๕ มันเพื่อการวิปัสสนา เพื่อจะให้เห็นใจให้ใจมันปล่อยาวไป แต่พระอรหันต์ปล่อยาวสิ่งนั้นแล้ว ธาตุกับขันธ์ ธาตุขันธ์นี้เป็น ภาว ภาวะ ปรากฏ ขนธา เป็นภาระอย่างยิ่ง อยากจะสลัดทิ้งไป เห็นไหม ความสิ้นไปของพระอรหันต์ ความมีชีวิตอยู่กับความตายมีค่าเท่ากันเพราะมันเสมอกัน จะตายก็ได้ จะอยู่ก็ได้ ไม่สำคัญเลย ใจมันปล่อยาวหมดแล้ว ถึงมันจะปล่อยาวโดยธรรมชาติของมัน มันไม่สนใจสิ่งนั้น มันจะหลุดออกไป

มันถึงว่าพอกันเสียที ธาตุขันธ์นี้ปล่อยาจิตมันจะหลุดออกไป มันเป็นธรรมชาติของมัน มันถึงไม่มีการห่วงไหวในการเกิดและการตาย ถ้าเราการเกิดและการตายยังมีห่วงไหว เอาตรงนี้เป็นมรณานุสตินะ คิดถึงความตาย.. คิดถึงความตาย..ให้ใจมันอยู่กับเรา อย่าให้มันคิดออกไป เหมือนกับอยู่ในป่า เวลาเข้าไปอยู่ในป่าสิ่งแวดล้อมมันบังคับ มันจะกลัวมาก กลางคืนมันจะวิตกวิจารณ์ จะคิดมาก

อันนี้ก็เหมือนกัน คิดถึงความตาย..คิดถึงความตาย.. กิเลสมันจะสลัดสังเวชไป กิเลสในใจที่มันเคยเจริญงอกงาม เคยมีอำนาจของมัน มันจะเริ่มหดตัวลงเพราะว่าถึงที่ตายแล้วมันก็กลัวตายเหมือนกัน แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติธรรมนะ เวลามันจะเอาชนะกิเลสนี้ มันก็เอาตายนี้มาหลอกเรา หลอกว่าเราจะต้องตาย เราต้องตาย นี่เวลาความตายมรณานุสติ ถ้าเราตั้งสติ เราพิจารณา มันเป็นประโยชน์ต่อเรา แต่เวลาเราพิจารณา เราเพลินไป มันก็เอาความตายนี้มาหลอกเราเหมือนกัน เราเอาความตายนี้ข่มมัน มันก็เอาความตายหลอกเรา ถ้าเราติดพันถึงเวลาธรรมะนี้อยู่พักตาย ถ้ามันจะตาย ตรงไหนมันจะตาย เรายอมตาย เอ้า ตายให้มันตายก่อน มันไม่ตายหรอก

เราอยู่ที่ธาตุรู้ เห็นไหม เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันเกาะเกี่ยวกับสิ่งใด มันจะย้อนออกไปตรงนั้น ถ้าย้อนกลับไปตรงนั้นอารมณ์มันจะเกาะเกี่ยวแล้วมันจะมีความวิตกวิจารณ์ เห็นไหม เรากลับมาที่ธาตุรู้ กลับมาที่รู้ กำหนดรู้ไว้ตลอดเวลา อะไรจะเกิดขึ้นเป็น

มายาทั้งหมด ชั้น ๕ เป็นมายา เห็นใหม่ ชั้น ๕ ความรู้สึก วิญญาณ สังขาร ปรุณแต่งมัน เป็นวิญญาณทั้งหมด เรากำหนดพุทโธๆ เข้ามาที่ธาตุรู้ อยู่กับผู้รู้แล้วอะไรมันตาย ไม่มี หรอก มันหลอก เห็นใหม่ เวลาภาวนาขึ้นมามันจะเป็นอย่างนั้นจะเป็นอย่างนี้ สังขาร มันปรุณแต่ง

ถ้าเรากลับมาที่ผู้รู้ ถ้าอยู่กับผู้รู้ เห็นใหม่ กำหนดผู้รู้ไว้ อันอื่นเกิดขึ้นเกิดดับ ทั้งหมด ถ้าผู้รู้ไม่มีตาย เกิดตายก็หลอก อะไรก็หลอก ถ้ามันตายคือมันตายจริงๆ ผู้รู้มัน ต้องดับ ผู้รู้นี้ออกจากร่างนี้ ดับทั้งหมดแล้วออกจากร่าง มันถึงว่าความรู้สึก เห็นใหม่ รูป เวทนา สังขาร สัญญา ความเป็นสัญญามันเป็นความรู้สึก มันเป็นชั้น ๕ ออกมากับตัวจิต จิตปฏิสนธิจิตมันถึงจะอยู่ตรงนี้ไง เวลามันดับดับตรงนี้ แต่ดับจากชั้น ๕ ดับจาก ความรู้สึกเรา มันรู้ตัวมันเองมันก็ออกจากร่าง ออกไปเสวยภพใหม่ ออกไปเสวยชาติใหม่ เกิดใหม่ตลอดไป นี่เกิดใหม่ตลอดไป

แต่ถ้าเรามันดับตรงนี้ เรากลับมาที่ผู้รู้ มันเห็นผู้รู้อยู่ อย่างอื่นดับหมด ผู้รู้เด่น เค้น ขึ้นมานี้สัมมาสมาธิ ผู้รู้จะเด่นมาก อยู่กับผู้รู้อย่างอื่นดับหมด ทีแรกมันหลอกเรา หลอก เราเราไม่กล้าทิ้งเราก็ตัดพันไปกับมัน แต่พอเราทิ้งมันมาให้หมด อยู่ที่ผู้รู้อะไรจะเกิดช่วง หัวมัน โลกฟ้าดินถล่ม ไม่สนใจ อยู่กับผู้รู้ตลอดไปนี่ ตรงนี้เด่นขึ้นมาๆ เป็นสัมมาสมาธิ ยกขึ้นวิปัสสนาได้ ทำลายฐิติจิต จิตอยู่ตรงนี้ไง

ในประวัติในมุตโตทัย เห็นใหม่ อวิชาเกิดจากฐิติจิต จิตตรงนี้อวิชามันเกิดขึ้น ความไม่รู้จักเกิดอย่างนี้แล้วพุ่งออกไป ทุกอย่างมันต้องมีที่ที่เกิด แล้วอวิชาเกิดมาจาก ไหน? เกิดมาจากพลังงานที่ไม่รู้ มันก็เป็นอวิชาออกมา เป็นปัจจัยการออกไปเกาะเกี่ยว ธาตุชั้นแล้วหมุนออกไป แล้วเราก็ตื่นอยู่อย่างนี้ ถ้าเรามาศึกษาตรงนี้อบ เห็นใหม่

โรคภัยไข้เจ็บมันเป็นธรรมดาของร่างกาย ร่างกายนี้ต้องมีโรคภัยไข้เจ็บเป็น ธรรมดา แล้วคุณมัน แล้วรักษามัน ไม่ตื่นไปกับมัน โรคภัยไข้เจ็บนี้เป็นหน้าที่ของหมอ หมอรักษาไป แล้วเรารักษาใจเรา ไม่ตื่นตื่นไปกับมัน เข้าใจสิ่งมันแล้ววางมันไว้..วางมัน ไว้..

ถึงที่สุดแล้วใจนี้เป็นอิสระ ทุกคนต้องเป็นไปตามธรรมชาติอย่างนี้ ต้องเป็นอย่าง นี้ไปตลอดไป แต่ใครจะได้ประโยชน์จากการวิปัสสนา การใคร่ครวญมัน แล้วได้มรรค

ได้ผล ได้หลักใจของใจ เป็นประโยชน์กับใจดวงนั้น ถ้าไม่อย่างนั้นเราก็ต้องเวียนตาย
เวียนเกิด

น้ำตานองหน้ามาทุกภพทุกชาติ เก็บไว้เท่ากับน้ำทะเลก็ไม่เท่ากับภพชาติที่เกิดขึ้น
อย่างที่ว่านั่นนะ นี่นั่งบนกองกระดูก ตายบนกองกระดูก ไม่มีต้น ไม่มีปลาย การเกิดและ
การตาย จนปัจจุบันนี้มีสติมีสัมปชัญญะ พบพระพุทธศาสนา ได้สร้างบุญกุศลแล้วแบก
บุญกุศลนี้ไปกับใจเรา ให้เกิดดีไปเรื่อยๆ ถึงที่สุดแล้วพ้นจากทุกข์ไป เอวัง